

כב:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"ה מלכות
שנת הלכה בה טושיב
א"ת מ"י שנת טושיב כב:
ב א מ"י שנת טושיב שם
שפ"ק כב:
ג א מ"י פ"ה מלכות
סוכה הלכה טי סמג
שפ"ק מ"י טושיב א"ת מ"י
מלכות טושיב כב:
ד א מ"י שם ה"ל כ"א
טושיב שם טושיב כב:
ה א מ"י פ"ד מלכות
סוכה ל"ו טושיב
א"ת מ"י מלכות טושיב כב:
ו א מ"י שם טושיב שם
שפ"ק כב:

רבינו חננאל

ובן שבתי קוריה
המאיומות ולא בוז לקבל
אריה ולא בוז לקבל
אריה: אם מקבלות אריה
לרחובו טפח אין צריך
להביא קורה אחרת כו'
פ"י הקורה המתחת בכבוי
צריכה להיות רחובה כדי
לכבול אריה כדכתיב קוריה
שאונו רחבה לקבל אריה
כו', אם אריה יכולה לקבל
אריה אינה מחרת, ושניין
כזו הברייתא, ב' קורות
המאיומות, כלומר נתונות
זו בעד זו על פי הכבוי,
אם כי כשהיון רחב
טפח כדי לקבל אריה
לרחבו ידן לן ומחירות
הכבוי, וקתני על אלו
שתי קורות שאין באחת
מן טפח, והיו נתונות
אחת למעלה האחת למטה,
ו' יוס' ב' יהודה אומר
דואן העליונה באילו
היא למטה והתחתונה
כאילו היא למעלה כו',
הנה אפי"ם שאין באחת
מן טפח אסורין חבט
רמי, ושניין תריץ ואימא
הני, ובלבד שלא תהא
העליונה למעלה מכי אמה
אלא בתוך כי והקורה
התחתונה סמוכה לה,
פחות מנ', א נמי כו',
כענין הראשון ופשוטה
היא, ומדמרחק אביו ורובא
אליבא דרסמאל, דאינון
בחראי, ש"ס וכוותיה
כסריא להו, דמדובילת
[ו]קתני במתני' מבולבלת
היא והתריץ קתני, [כאן]
למעלה כאן מלמטה,
פ"י התמם והצל בוסן,
דאינון כהרדי פסולה,
בסכך שנקוב כי וזוא
מלעיל וזראה בקרקע
התכנסת מאתרו נקב
כאיסתרא שהוא יתיר,
אבל בקרקע אם שוין
שיעור החמה והצל, כשרה
היא, שילמעה החמה
מיוטא מן הצל, והמטפה
סמין בית אפי"ם שאין
הכוכבים נראין מתוכה
כשרה, [ואסיקנא, ז] כוכבי
חמה בעינין, [בתנ"ג] העושה
סוכתו בראש העגלה או
בראש הספינה כשרה,
ועילין כו'.

הא זה וזה בתוך עשרים אסורין חבטו רמי. וא"ת מאי קושיא
לדפרין כדכתיב ויסי כדכתיב יהודה ליסייעיה מרנבן דלית להו
רואין דהא רנבן פליגי עליה כדמוכח פ"ק דעירובין (דף ז. וסו)
לדמר אביו רבי יוסי סכר לה כלבוה
לה כלבוה כדמא דלית ליה רואין
יש לומר דטעמא דרנבן לאו משום
אלא משום דפסלי קורה המונמת
לית להו חבטו רמי בפחות מטפח
אלא משום דפסלי קורה המונמת
כזאתו ענין שאינה ראויה לקבל אריה
דכעו רחבה וזכירה ולא אמרינן
רואין לפסול קורה הניטלת כרות
ושמי קורות המתאימות אפילו בפחות
משלשה משום דלראויה לקבל אריה
נעו אבל אי הוה להו הכא (ו) ראוין
אפילו בפחות משלשה יש לט' ללמוד
מדכתיב רבי יוסי כדכתיב יהודה שאפילו
השחא אריה כדכתיב אסורין חבטו רמי.
רמי אפילו בשלשה וזמיה דפסק
קמא דעירובין (דף ט. וסו) אמרינן
גני הימה קורטו משוכה או תליה
כגון שנין שתי ימידות עוקמות על
שני ותלי מני שאין נגובתן שלשה
ואין בעקמיותן שלשה וקא משמע
לן דלמרינן לבוד וחבטו ולמה לי
שאין נגובתן שלשה כיון דקורה רחבה
טפח אפילו בגובה שלשה נמי אמרינן
שני ותלי מני שאין נגובתן שלשה
הכי מיקשי לן התם כלאו טעמא
דחבטו רמי לומר דלא דמי דנלאו
לדאן הקורה למעלה מעשרים אלא
היינו טעמא דלמרינן התם דכענין
קורה על גבי מניו ואפילו הוי קורה
משום מחילה בעינין היכר קמא ולא
חשיב היכר כלל אלא אס כן הוי
נמוך שלשה כי היכי דהתם דהניח
מנמוך ואפילו סמוך לכותל:

כאן למעלה כאן מלמטה. הא
דייקינן כי הדדי פסולה
למעלה קאי בשיש בין קנה למצוה
כמלא קנה אפילו מזומנס פסולה לפי
שחמת הארץ נראית בדרך רחבה מן
הצל של סכך והא דדייקינן כי הדדי
כשרה נקט שיעוריה מלמטה שהחמה
והצל שוין בדיוע שהקנים רחבים מן
הארץ: **כיוצא** מלמטה באיסתרא
מלחתה. כשנקב רוחב מלמעלה
כשיעור זוז חממה מרובה מלמטה כשיעור סלע כן פירש בקונטרס
והקשה ר"ת דרכ פסא גופיה דהכא אית ליה פ' קמא דעירובין (דף
טו): פרוך כעומד מותר והתם נמי פסקינן הלכתא הכי ועוד קשה
לדמר פרק קמא דקידושין (דף יא): דעבדי אינשי דקרו לפלגתא
דזוזא איסתרא אלמא דאיסתרא פחות מוואו ומפרש רבינו חס' כאלן
מלמעלה מי שמודד הארץ מלמעלה כי הדדי כשרה לפי שהוא עומד
כפרוך אבל העומד מלמטה בדרך ומעין כלפי מעלה ודומה כי
הדדי פסולה לפי שהארץ שהוא רחב כי זוזא דומה בעיניו קטן
כאיסתרא חממת שהוא רחוק ממנו וראיה לדבר ונהי בעיניו כחגבים
(במדבר יג) וכוכב גדול בשמים דומה בעיניו כקטן כדמוכח בפרק
המוכר את הספינה (כ"ג דף עג. ו): **שתיים** באי"ן ואחת ביד
אדם. סמך קרקעית הסוכה רובה באלין ועשה קנינה בראש האילן
שתי מחילות ואחת עשה ביד אדם בדרך וסמך קרקעית הסוכה

שתי קורות המאיומות כו'. דמנן בעירובין (דף יג): הקורה שאמרו
רחבה כדי לקבל אריה והארץ חזי לבינה של שלשה טפחים דיה
לקורה שחטה רחבה טפח כדי לקבל אריה לרחבו והתם פריך
טפח ומחלה בעי ומשני שזולתו לשני ידיו הקורה אצבע לכל רוח
ומלננן בטיגא וחס לא היתה לו קורה

רחבה טפח ונמן שמים ז' כלז ז'
דהיינו מתאימות כענין תאומים: **אם**
מקבלות אריה לרחבו טפח. שהן
סמוכות זו לזו אין צריך להביא קורה
אחרת ואם לאו שאין שמייהן רחבות
טפח צריך להביא קורה אחרת:
רכן שמעון ז' גמליאל אומר **אם**
מקבלות לאורכו שלשה אין צריך להביא

קורה אחרת. רכן שמעון כן גמליאל
להקל בל כלומר אפילו אין בהן טפח
ואם מושיב על שמייהן אריה לרחבו
אזני עומד מרחיקן זו מזו ומושיב
עליהן לאורכו ובלבד שיהו בראיות
לקבל כוודו ואורכו של אריה שלשה:
ואם לאו. שאינן בראיות לקבלו צריך
להביא קורה אחרת: היספ' **אחס**
למעלה ואחס למטה. כשהושבין ז'
אלל ז' לא נמנס כשרה אלא ז'
נמוכה וזו גבוהה: **רואין אם העליונה**
כאילו היא למטה. כשרה לזו או את
התחתונה כאילו היא למעלה אלל
מכרתה: (ב) **ובלבד שלא תהא עליונה**
למעלה מעשרים. לארץ דלזינו מקום
להכשר קורה: **ולא תחטונה למטה**
מעשרה. לארץ שאין מחילה בפחות
מעשרה: הא ז' וזו כסוך **עשרים.**
אפילו העליונה סמוכה לשפת עשרים
והתחתונה לשפת עשרה קא סלקא
דעתך דמכשר אלמא אמרינן חבטו
רמי בפחות מרחוב טפח: **פריץ הכי.**
כלומר רואין דקאמר פחות מנ' הוא
ובלבד דקתני הכי קאמר ובלבד שלא
תהא עליונה כו': **כאן מלמעלה**
כאן מלמטה. הא דדייקינן כי
הדדי פסולה למעלה קאי כשיש
בין קנה לקנה כמלא קנה אפילו
מזומנס פסולה לפי שחמת הארץ
נראית בדרך רחבה הרבה מן הצל
של סכך והא דדייקי' כי הדדי כשרה
נקט שיעוריה מלמטה שחמה וזל
כיוס עוב. ומשום דכענין רחבים מן הארץ:
כראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה.**
לחולו של מועד ואף כיוס טוב אס עבר ועלה לה יאל ידו חובתו:
ואין עולין לה כיוס טוב. דגור בה רנבן(ג) דאין עולין באלין ואין
משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת ביד אדם.** סמך
קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנינה בראש האילן שתי מחילות
ואחת עשה ביד אדם בדרך וסמך קרקעית הסוכה כזאלע דאין
והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים ביד אדם ואחת באלין
הואיל

דומה לסוכה אליבא דבית שמאי: **בתנ"ג** העושה סוכתו בראש
העגלה. אף על גב דמלמטלל ולא קנינעא. ובראש הספינה שהוא
מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרות
שולטת שם ועוקרתה: **כשרה.** דדירת ערלי כגי בה: **ועולין לה**
כיוס טוב. ומשום דכענין רחבים מן הארץ:
כראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה.**
לחולו של מועד ואף כיוס טוב אס עבר ועלה לה יאל ידו חובתו:
ואין עולין לה כיוס טוב. דגור בה רנבן(ג) דאין עולין באלין ואין
משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת ביד אדם.** סמך
קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנינה בראש האילן שתי מחילות
ואחת עשה ביד אדם בדרך וסמך קרקעית הסוכה כזאלע דאין
והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים ביד אדם ואחת באלין
הואיל

דומה לסוכה אליבא דבית שמאי: **בתנ"ג** העושה סוכתו בראש
העגלה. אף על גב דמלמטלל ולא קנינעא. ובראש הספינה שהוא
מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרות
שולטת שם ועוקרתה: **כשרה.** דדירת ערלי כגי בה: **ועולין לה**
כיוס טוב. ומשום דכענין רחבים מן הארץ:
כראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה.**
לחולו של מועד ואף כיוס טוב אס עבר ועלה לה יאל ידו חובתו:
ואין עולין לה כיוס טוב. דגור בה רנבן(ג) דאין עולין באלין ואין
משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת ביד אדם.** סמך
קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנינה בראש האילן שתי מחילות
ואחת עשה ביד אדם בדרך וסמך קרקעית הסוכה כזאלע דאין
והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים ביד אדם ואחת באלין
הואיל

(א) נטיל ג. (ב) שנת קנה:
(ג) ופלה לו: (ד) בשיל:
מ"י, (ה) לפי המהרה"א
הכל ד"א וק"ל (ו) ויע"פ
ח"פ' כ"ב קס' ד"ה
ומשום.

הגהות הב"ח

(א) ר"ש' ד"ה ובלבד ד"ה:
ולא תחטונה הד"ה:
(ב) ח"פ' ד"ה הא ז' וז'
א' הוה לזו הכל דראין
למ"י:

מוסף רש"י

פחות מארבעה. ר'
ששון סכ"ד ל"ה
בבל דוכתא פחות מ'
כלוד דמי' ויטריבין
ג. ושחמיה מרובה
מצלתה. המועט טעל
כרז וברי הוא כמי שאני
ועל שם הפך קרייה סוכה
רש"י ג. או שמים
כדי אדם ואחת באילן.
כ"י סוכה מן כשירה
כ"י דפסות ואס עשה
שמים כהלכתן והשלי'
עשה באלין כשרה דפסות
לא ירספת לן אם מחוגרות
הס' והיה אס סוכן
כדכתיב באלין. והא דנקט
שמים כדי אלמ דוכתא
אשמועינן דאפילו הכי אין
עולין לה לטעל ולישן
כזאת סוכה כ"י. משום
שכסיה קורי' דרופטיה
ונקטת עליה והוא משתמש
על סכסיה ויטול כלו ומלא
השתמש באלין. כל טיפה
דסוכה נקט בלשון עליה
מכסתה סוכה. לפי שחזון
עשין סוכתיהן כדלש גנן.
דכמה דוכתא מן ה'
הכי אין מטרותין אמו
לעלות [ונקטן סו. א] אמר
לסם העולם לטובה (סו.)
הכלל מריר הוא אס
הכלל (מת.) וכן הרבה
(שבת קנד.).